

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

קו.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ג מהל' אכל
הל' ט:
ב [מיי] פ"ה מהל' מלכס
הל' ג:

רבינו הגנאל

השוה [שתי] כוסות דמו
בראשו, ואם ראה פני
השוקף אוישן אויצא לבית
הכסא אינו חושש. עשרה
זוגות) כוסות אין בהן
משום זוגות מדתקניהו
רבנן בבית האבל, וישמך
שהוא סוף ג' תיבות, ויחנן
שהוא סוף חמשה, שלום
שהיא תיבת שביעית, הני
כלהו לא מצטרפי לרעה.
כלומר כוס הג' אינו
מצטרף עם הד', ולא
הה' עם הו' ולא הו'
עם הח'. רבה בר לואי
דאיתוק משום דאיתוביה
לרבא בפירקא, אמר יוסף
שידא, אתרי קטלינן, בין
בשוגג בין במזיד, ארבעה
במזיד מוקינן.

א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וז"ל.

א) ס"א ועשה רכזו
ולא ישתה תרי ועשה
רכזו, ב) ונכנסת יט.
וש"ן, ג) [כמויות ח.],
ד) ופסגדתי כ: ב"ק
ס. ב"ב ק: ימות עו: ג.
ה) [במדבר ו], ו) [ז'ל'
רבנן],

תורה אור השלם

1. ישא יי פניו אלך
וישמך לך שלום:
במדבר כו
2. דקרבך יי השמך:
במדבר ו כד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לטובה
מזטרף לרעה לא
מצטרף אם שמה כו:

מוסף רש"י

עשרה כוסות, להצית
לו נשמה דכמבי (משל)
לא) מנו שכר לאוהב ויין
למנו נפש (כמויות ח.).
שהמלך פורץ גדר.
גדרות של אמריס, לעשות
לו דרך, קלר מניחו
לפניהו או לכמו (יבמות
עו: וכתיב טוהדוהו כ): או:
סוף גדר שדה אמריס
לעשות לו דרך ולאלוהין
שלו, דלמרינן ב"ב (ט):
דרך המלך אין לה שיעור
(ב"ק ס): ולא יטה יעון
ושמאל, ובספרי בפסח
המלך נפקא לן מקראי,
ונראה שצ"ל דמכנסת
לכלהו כוס לבנו מלחמי,
קדריש גלחיה משל לחי,
כדכתיבנן נמי והסני הגדול
מלחמי (רשב"ם ב"ב ע"ט).

מוסף תוספות

א. שהיה יושב שם בקבע
אין זו פגיעה. תוס' ב"ב
פז.

מזוה באנפי נפשה היא. ואין מצטרפין זה לזה: אמאי נמלך הוא. ואין מצטרפין לזוגות: הכי קאמר לא יאכל כרי ויעשה לרכיו אפילו פעם אחת. או אם שמה לא ישמש: דילמא חליש. מחמת תשמיש אידי דזוגות קאי מיתרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לכוס: ולא אמרן. דמרעי ליה זוגות אלא לנאת לדרך אחר זוגות אבל לעמוד בצדו לית לן בה: מני כשורי. כששמה כוס זה מסתכל בקורה זו וכשהוא שומה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדדר זוגות: כי הוה שפי חד כסא מנקטא כרי כסי. דהוה להו תלתא: אדם חשוב שאני. דמקרי שדים נפשיהו לאזוקי: עשרה כוסות דצית האכל מפרש טעמא בכמויות צ"ק (דף ח:): ש"ס. מביה שביעית לישא ה' פניו אלך וגו': לטובה מזטרף (ב). אם שמה שצעה וחזר ושמה את השמיני אין שמיני מצטרף עמיה: אפקינהו לרבנן בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרים ממנו היה משקן יש פעמים שלא היה משקן אלא ד' פעמים ונפטרינן: דאומנן צפרקא הוה. שהיה רגיל להקשות בשעת הדרכה: לא אסקרי מויק. ולא חיישינן לזוגות: צברי. כסי קטלינא ליה משום זוגות: איקרי ונפיק. זוגות מהו תקנתיה: זקפא. גודל: ואי שמע קלא. ואפילו קול אדם או אשה דלמר לארבעה נימא איהו חמשה: רישאיה דנשים כשפניות. השולטת עליהם אמרה לי דבר זה: כרי חמימי דיקולי בויא. זאה חמה כסלים נקובים וקרועים: לפומייכו נשי חרשייתא. יודמנו לפיכך נשים כשפניות: קרה קרחיינו. יהי רלון שימרטו אותן שערות שלכם שאתן מכשפות בהן: פרה פרחיינו. ישא הרוח אותן פיורי לחם שאתן מכשפות בהן: איבדור רשב"ם

מצוה באפי נפשה הוא לא יעשה צרכיו תרי אמאי נמלך הוא אמר אבוי הכי קאמר לא יאכל תרי (ב) וישתה תרי ולא יעשה צרכיו אפילו פעם אחת דילמא חליש ומיתרע ת"ר שותה כפלים דמו בראשו אמר רב יהודה אימתי בזמן שלא ראה פני השוק אבל ראה פני השוק הרשות בידו אמר רב אשי חזינא ליה לרב הגניא בר ביבי דאכל כסא הוה נפיק וחזי אפי שוקא ולא אמרן לא לצאת לדרך אבל בביתו לא אמר ר' זורא ולישן כלצאת לדרך דמי אמר רב פפא ולצאת לבית הכסא כלצאת לדרך דמי ובביתו לא והא רבא מני כשורי ואבוי כי שתי חד כסא מנקיט ליה אימיה תרי כסי בתרי ידיה ורב נחמן בר יצחק כי הוה שתי תרי כסי מנקיט ליה שמעיה חד כסא חד כסא מנקיט ליה תרי כסי בתרי ידיה (ב) אדם חשוב שאני אמר עולא עשרה כוסות אין בהם משום זוגות עולא לטעמיה דאמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא (א) עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל ואי ס"ד עשרה כוסות יש בהן משום זוגות היכי קיימי רבנן ותקנו מילתא דאתי לידי סכנה אבל תמניא יש בהן משום זוגות רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוייהו ישלום לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא מילתא יש בהן משום זוגות רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יש בהן משום זוגות אבוי ורבא דאמרי תרוייהו וישמך לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא מילתא רבא לטעמיה דרבא אפקינהו לרבנן בארבעה כוסות אע"ג דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר ההוא משום דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר מלכא דשידי ממונה הוא אכולהו זוגי ומלכא לא איקרי מויק איכא דאמרי לה להאי גיסא אדרבה מלכא [רתחנא הוא] מאי דבעי עביד (ב) שהמלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחזין בידו אמר רב פפא אמר לי יוסף שידא בתרי קטלינן בארבעה לא קטלינן בארבעה מוקינן בתרי בין בשוגג בין במזיד בארבעה במזיד אין בשוגג לא ואי אישתלי ואיקרי ונפק מאי תקנתיה לינקוט זקפא דידיה דימיניה בידא דשמאליה וזקפא דשמאליה בידא דימיניה ונימא הכי אתון ואנא הא תלתא ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא ארבעה נימא ליה אתון ואנא הא חמשה ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא שיתא נימא ליה אתון ואנא הא שבעה הוה עוברא עד מאה וחד ופקע שידא אמר אממר אמרה לי רישתינהי דנשים כשפניות האי מאן דפגע בהו בנשים כשפניות נימא הכי חרי חמימי בדיקולא בויא לפומייכו נשי דחרשייא קרה קרחיינו פרה פרחיינו איבדור

נפתח
א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וז"ל.

מזוה באנפי נפשה היא. ואין מצטרפין זה לזה: אמאי נמלך הוא. ואין מצטרפין לזוגות: הכי קאמר לא יאכל כרי ויעשה לרכיו אפילו פעם אחת. או אם שמה לא ישמש: דילמא חליש. מחמת תשמיש אידי דזוגות קאי מיתרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לכוס: ולא אמרן. דמרעי ליה זוגות אלא לנאת לדרך אחר זוגות אבל לעמוד בצדו לית לן בה: מני כשורי. כששמה כוס זה מסתכל בקורה זו וכשהוא שומה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדדר זוגות: כי הוה שפי חד כסא מנקטא כרי כסי. דהוה להו תלתא: אדם חשוב שאני. דמקרי שדים נפשיהו לאזוקי: עשרה כוסות דצית האכל מפרש טעמא בכמויות צ"ק (דף ח:): ש"ס. מביה שביעית לישא ה' פניו אלך וגו': לטובה מזטרף (ב). אם שמה שצעה וחזר ושמה את השמיני אין שמיני מצטרף עמיה: אפקינהו לרבנן בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרים ממנו היה משקן יש פעמים שלא היה משקן אלא ד' פעמים ונפטרינן: דאומנן צפרקא הוה. שהיה רגיל להקשות בשעת הדרכה: לא אסקרי מויק. ולא חיישינן לזוגות: צברי. כסי קטלינא ליה משום זוגות: איקרי ונפיק. זוגות מהו תקנתיה: זקפא. גודל: ואי שמע קלא. ואפילו קול אדם או קול אשה דלמר ד' נימא איהו חמשה: רישאיה דנשים כשפניות. השולטת עליהם אמרה לי דבר זה: כרי חמימי דיקולי בויא. זאה חמה כסלים נקובים וקרועים שערות שלכם שאתן מכשפות בהן: פרה פרחיינו. ישא הרוח אותן פיורי לחם שאתן מכשפות בהן: איבדור רשב"ם

מצוה באפי נפשה הוא לא יעשה צרכיו תרי אמאי נמלך הוא אמר אבוי הכי קאמר לא יאכל תרי (ב) וישתה תרי ולא יעשה צרכיו אפילו פעם אחת דילמא חליש ומיתרע ת"ר שותה כפלים דמו בראשו אמר רב יהודה אימתי בזמן שלא ראה פני השוק אבל ראה פני השוק הרשות בידו אמר רב אשי חזינא ליה לרב הגניא בר ביבי דאכל כסא הוה נפיק וחזי אפי שוקא ולא אמרן לא לצאת לדרך אבל בביתו לא אמר ר' זורא ולישן כלצאת לדרך דמי אמר רב פפא ולצאת לבית הכסא כלצאת לדרך דמי ובביתו לא והא רבא מני כשורי ואבוי כי שתי חד כסא מנקיט ליה אימיה תרי כסי בתרי ידיה ורב נחמן בר יצחק כי הוה שתי תרי כסי מנקיט ליה שמעיה חד כסא חד כסא מנקיט ליה תרי כסי בתרי ידיה (ב) אדם חשוב שאני אמר עולא עשרה כוסות אין בהם משום זוגות עולא לטעמיה דאמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא (א) עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל ואי ס"ד עשרה כוסות יש בהן משום זוגות היכי קיימי רבנן ותקנו מילתא דאתי לידי סכנה אבל תמניא יש בהן משום זוגות רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוייהו ישלום לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא מילתא יש בהן משום זוגות רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יש בהן משום זוגות אבוי ורבא דאמרי תרוייהו וישמך לטובה מצטרף לרעה לא מצטרף אלא מילתא רבא לטעמיה דרבא אפקינהו לרבנן בארבעה כוסות אע"ג דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר ההוא משום דאיתוק רבא בר ליואי לא חש לה למילתא דאמר מלכא דשידי ממונה הוא אכולהו זוגי ומלכא לא איקרי מויק איכא דאמרי לה להאי גיסא אדרבה מלכא [רתחנא הוא] מאי דבעי עביד (ב) שהמלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחזין בידו אמר רב פפא אמר לי יוסף שידא בתרי קטלינן בארבעה לא קטלינן בארבעה מוקינן בתרי בין בשוגג בין במזיד בארבעה במזיד אין בשוגג לא ואי אישתלי ואיקרי ונפק מאי תקנתיה לינקוט זקפא דידיה דימיניה בידא דשמאליה וזקפא דשמאליה בידא דימיניה ונימא הכי אתון ואנא הא תלתא ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא ארבעה נימא ליה אתון ואנא הא חמשה ואי שמיע ליה דאמר אתון ואנא הא שיתא נימא ליה אתון ואנא הא שבעה הוה עוברא עד מאה וחד ופקע שידא אמר אממר אמרה לי רישתינהי דנשים כשפניות האי מאן דפגע בהו בנשים כשפניות נימא הכי חרי חמימי בדיקולא בויא לפומייכו נשי דחרשייא קרה קרחיינו פרה פרחיינו איבדור

נפתח
א) נראה דהיה לרבינו גרסא
אחת בגמרא דלש ישן או
יולא לבית הכסא אינו חושש
משום זוגות וז"ל.

מזוה באנפי נפשה היא. ואין מצטרפין זה לזה: אמאי נמלך הוא. ואין מצטרפין לזוגות: הכי קאמר לא יאכל כרי ויעשה לרכיו אפילו פעם אחת. או אם שמה לא ישמש: דילמא חליש. מחמת תשמיש אידי דזוגות קאי מיתרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לכוס: ולא אמרן. דמרעי ליה זוגות אלא לנאת לדרך אחר זוגות אבל לעמוד בצדו לית לן בה: מני כשורי. כששמה כוס זה מסתכל בקורה זו וכשהוא שומה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדדר זוגות: כי הוה שפי חד כסא מנקטא כרי כסי. דהוה להו תלתא: אדם חשוב שאני. דמקרי שדים נפשיהו לאזוקי: עשרה כוסות דצית האכל מפרש טעמא בכמויות צ"ק (דף ח:): ש"ס. מביה שביעית לישא ה' פניו אלך וגו': לטובה מזטרף (ב). אם שמה שצעה וחזר ושמה את השמיני אין שמיני מצטרף עמיה: אפקינהו לרבנן בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרים ממנו היה משקן יש פעמים שלא היה משקן אלא ד' פעמים ונפטרינן: דאומנן צפרקא הוה. שהיה רגיל להקשות בשעת הדרכה: לא אסקרי מויק. ולא חיישינן לזוגות: צברי. כסי קטלינא ליה משום זוגות: איקרי ונפיק. זוגות מהו תקנתיה: זקפא. גודל: ואי שמע קלא. ואפילו קול אדם או אשה דלמר לארבעה נימא איהו חמשה: רישאיה דנשים כשפניות. השולטת עליהם אמרה לי דבר זה: כרי חמימי דיקולי בויא. זאה חמה כסלים נקובים וקרועים לפומייכו נשי חרשייתא. יודמנו לפיכך נשים כשפניות: קרה קרחיינו. יהי רלון שימרטו אותן שערות שלכם שאתן מכשפות בהן: פרה פרחיינו. ישא הרוח אותן פיורי לחם שאתן מכשפות בהן: איבדור רשב"ם

מזוה באנפי נפשה היא. ואין מצטרפין זה לזה: אמאי נמלך הוא. ואין מצטרפין לזוגות: הכי קאמר לא יאכל כרי ויעשה לרכיו אפילו פעם אחת. או אם שמה לא ישמש: דילמא חליש. מחמת תשמיש אידי דזוגות קאי מיתרע: שלא ראה פני השוק. בין כוס לכוס: ולא אמרן. דמרעי ליה זוגות אלא לנאת לדרך אחר זוגות אבל לעמוד בצדו לית לן בה: מני כשורי. כששמה כוס זה מסתכל בקורה זו וכשהוא שומה שני מסתכל בשאללה ולפי חשבון הקורות מזדדר זוגות: כי הוה שפי חד כסא מנקטא כרי כסי. דהוה להו תלתא: אדם חשוב שאני. דמקרי שדים נפשיהו לאזוקי: עשרה כוסות דצית האכל מפרש טעמא בכמויות צ"ק (דף ח:): ש"ס. מביה שביעית לישא ה' פניו אלך וגו': לטובה מזטרף (ב). אם שמה שצעה וחזר ושמה את השמיני אין שמיני מצטרף עמיה: אפקינהו לרבנן בארבעה. פעמים הרבה כשהיו נפטרים ממנו היה משקן יש פעמים שלא היה משקן אלא ד' פעמים ונפטרינן: דאומנן צפרקא הוה. שהיה רגיל להקשות בשעת הדרכה: לא אסקרי מויק. ולא חיישינן לזוגות: צברי. כסי קטלינא ליה משום זוגות: איקרי ונפיק. זוגות מהו תקנתיה: זקפא. גודל: ואי שמע קלא. ואפילו קול אדם או אשה דלמר לארבעה נימא איהו חמשה: רישאיה דנשים כשפניות. השולטת עליהם אמרה לי דבר זה: כרי חמימי דיקולי בויא. זאה חמה כסלים נקובים וקרועים שערות שלכם שאתן מכשפות בהן: פרה פרחיינו. ישא הרוח אותן פיורי לחם שאתן מכשפות בהן: איבדור רשב"ם